

Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας

Τμήμα Μηχανολόγων Μηχανικών

ΤΕΧΝΙΚΗ & ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ

**Δίκαιο της Ενέργειας
Η Διανομή Φυσικού Αερίου**

*Δρ Γεώργιος Σκόδρας
Επίκουρος Καθηγητής*

Περιεχόμενα

- Εισαγωγή – Στοιχεία Δικαίου
- Νομοθεσία Δημοσίων Έργων
- Νομοθεσία Μελετών Δημοσίου
- **Δίκαιο της Ενέργειας**
- Δίκαιο του Περιβάλλοντος
- Νομοθεσία Υγιεινής & Ασφάλειας

Εισαγωγή

Τριών δει μέμνησον τον άρχοντα

- *Ότι άνθρωπων άρχει*
- *Ότι κατά **Νόμον** άρχει*
- *Ότι ούκ άεί άρχει*

Η Διανομή Φυσικού Αερίου

- **Διανομή Φυσικού Αερίου** είναι, σύμφωνα με τον ν.3428/2005 (άρθρο 2), η διοχέτευση φυσικού αερίου εκτός των αγωγών πίεσης σχεδιασμού άνω των 19 barg με σκοπό την τροφοδότηση Πελατών, μη συμπεριλαμβανομένης της προμήθειας
- Ένα δίκτυο διανομής φυσικού αερίου περιλαμβάνει τους αγωγούς, τις εγκαταστάσεις αποσυμπίεσης και μετρήσεων, τον εξοπλισμό και τις εγκαταστάσεις ελέγχου και συντήρησης που προορίζονται για διανομή ή που απαιτούνται για την διοχέτευση του φυσικού αερίου από σύστημα μεταφοράς προς τις εγκαταστάσεις καταναλωτών
- Το φυσικό αέριο στην Ελλάδα εισάγεται μέσω αγωγών υψηλής πίεσης από τους οποίους μεταφέρεται στις εισόδους των πόλεων. Από εκεί διανέμεται μέσα από δίκτυα μέσης και χαμηλής πίεσης σε βιομηχανικούς, εμπορικούς και οικιακούς καταναλωτές

Η Διανομή Φυσικού Αερίου

- ❑ *Το Φυσικό Αέριο διανέμει στην Ελληνική Επικράτεια, σύμφωνα με τους ν.2364/1995 και ν.3428/2005 η ΔΕΠΑ*
- ❑ *Το 1995 η ΔΕΠΑ ίδρυσε τρεις θυγατρικές εταιρείες, τις ΕΔΑ Αττικής, Θεσσαλονίκης και Θεσσαλίας των οποίων κατείχε το σύνολο των μετοχών*
- ❑ *Οι ΕΔΑ μπορεί να προκηρύσσουν δημόσιους διεθνείς διαγωνισμούς, χωρίς χρονικό προσδιορισμό, με αντικείμενο την ανάδειξη ιδιωτών επενδυτών, οι οποίοι θα συνάψουν σύμβαση μαζί τους για την εκμετάλλευση δικτύου διανομής φυσικού αερίου και θα συμμετάσχουν στη σύσταση ΕΠΑ με αποκηρυσσόμενο ποσοστό συμμετοχής σε κάθε περίπτωση μέχρι σαράντα εννέα τοις εκατό (49%) επί του μετοχικού κεφαλαίου*
- ❑ *Στο διαγωνισμό μπορούν να συμμετάσχουν επιχειρήσεις ή ομάδες επιχειρήσεων συμβατικά συνδεδεμένες, με πείρα στην ανάπτυξη, λειτουργία και διαχείριση συστημάτων διανομής φυσικού αερίου*

Η Διανομή Φυσικού Αερίου

- ❑ *Οι ΕΠΑ που συστήνονται έχουν την μορφή ανωνύμων εταιρειών και αποκλειστικό σκοπό τον προγραμματισμό, την μελέτη, τον σχεδιασμό, την κατασκευή και εκμετάλλευση συστήματος διανομής φυσικού αερίου*
- ❑ *Τα γεωγραφικά όρια της δραστηριότητας τους πρέπει να προσδιορίζονται επακριβώς από το καταστατικό τους, σχέδιο του οποίου περιέχει η Προκήρυξη*
- ❑ *Τα γεωγραφικά αυτά όρια μπορούν να επεκταθούν μόνο μετά από έγκριση του Υπουργού Ανάπτυξης και σχετική τροποποίηση του καταστατικού τους*
- ❑ *Η άδεια διανομής χορηγείται απευθείας στις ΕΠΑ. Στις ΕΠΑ επίσης μπορεί να εισφερθεί από τη ΔΕΠΑ κάθε εμπράγματο δικαίωμα επί του συστήματος διανομής φυσικού αερίου*

Η Διανομή Φυσικού Αερίου

Με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης καθορίζονται κάθε φορά

- Η διαδικασία πρόσκλησης των υποψήφιων επενδυτών και ο τρόπος γνωστοποίησης
- Οι ελάχιστες προϋποθέσεις και οι όροι για την συμμετοχή στον διαγωνισμό
- Η διαδικασία και ο τρόπος διενέργειας του διαγωνισμού σε μία ή περισσότερες φάσεις, τα κριτήρια επιλογής του ιδιώτη επενδυτή και τα όργανα αξιολόγησης και κατακύρωσης του διαγωνισμού
- Οι υποχρεωτικά ελάχιστοι όροι της σύμβασης και του καταστατικού που θα καταρτισθεί, οι οποίοι θα αναφέρονται ιδίως στις προϋποθέσεις συμμετοχής του ιδιώτη επενδυτή στη διαχείριση της εταιρείας, στη διάρκεια της εταιρείας, στον τρόπο εξόδου ή αποχώρησης του ιδιώτη επενδυτή και στα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις του κατά την λήξη της εταιρείας ή την κατά οιονδήποτε τρόπο αποχώρηση του, καθώς και στην υποχρέωση ανάπτυξης των δικτύων διανομής σε ορισμένο χρονικό διάστημα
- Κάθε άλλη λεπτομέρεια σχετική με το θέμα

Η Διανομή Φυσικού Αερίου

Άδεια διανομής φυσικού αερίου

- Προϋποθέσεις χορήγησης άδεια διανομής: σύμφωνα με τον ν. 3428/2005 για την χορήγηση άδειας διανομής διενεργείται διαγωνισμός με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης, μετά από γνώμη της ΡΑΕ, όταν:
- (α) για την κατασκευή του δικτύου διανομής, χορηγείται επιδότηση από εθνικούς ή κοινοτικούς πόρους
 - (β) για την χορήγηση άδειας διανομής σε ορισμένη γεωγραφική περιοχή εκδηλώνεται ενδιαφέρον από περισσότερους αιτούντες. Η απόφαση διεξαγωγής διαγωνισμού δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και περίληψη της σε δύο ημερήσιες εφημερίδες ευρείας κυκλοφορίας που εκδίδονται στην Αθήνα. Η ΡΑΕ αξιολογεί τις προτάσεις που υποβάλλονται στον διαγωνισμό και γνωμοδοτεί προς τον Υπουργό Ανάπτυξης για την χορήγηση της σχετικής άδειας ή την κήρυξη του διαγωνισμού ως άγονου
 - (γ) επιτρέπεται η άρνηση χορήγησης άδειας διανομής για ορισμένη γεωγραφική περιοχή, εφόσον έχει ήδη κατασκευασθεί ή προβλέπεται, με βάση άλλη άδεια διανομής, να κατασκευαστεί στην ίδια περιοχή δίκτυο διανομής και η υπάρχουσα ή προβλεπόμενη δυναμικότητα του δικτύου δεν έχει κορεσθεί
 - (δ) επιτρέπεται η άρνηση χορήγησης άλλης άδειας διανομής φυσικού αερίου, σύμφωνα με το άρθρο 22 του ν, 3428/2005 για γεωγραφικές περιοχές αρμοδιότητα; ΔΕΙΠΑ

Η Διανομή Φυσικού Αερίου

Όροι Αδειών Διανομής

- Όροι αδειών διανομής: Η άδεια διανομής φυσικού αερίου περιλαμβάνει όρους την τήρηση των οποίων ελέγχει η ΡΑΕ, όπως:
 - (α) την εξυπηρέτηση κυρίως του δημοσίου συμφέροντος και την παροχή υπηρεσιών κοινής ωφέλειας
 - (β) την υποχρέωση παροχής υπηρεσιών υψηλών προδιαγραφών στους καταναλωτές
 - (γ) τον καθορισμό ανακοινώσιμων και διαφανών τιμολογίων, σε συνάρτηση ιδίως με τις τιμές ανταγωνιστικών μορφών ενέργειας και των στοιχείων κόστους, απαγορευόμενης σε κάθε περίπτωση της αναδρομικής αύξησης τους
 - (δ) την υποχρέωση ανάπτυξης των δικτύων διανομής σε ορισμένο εύλογο χρονικό διάστημα
 - (ε) την υποχρέωση παροχής αερίου στους καταναλωτές που βρίσκονται σε καθορισμένη απόσταση από το δίκτυο φυσικού αερίου
 - (στ) την υποχρέωση τήρησης των κανόνων και των όρων ασφαλείας δικτύου
 - (ζ) τους όρους και τις προϋποθέσεις με την συνδρομή των οποίων είναι δυνατή η διακοπή της παροχής φυσικού αερίου σε καταναλωτή
 - (η) διαδικασίες επίλυσης των διαφορών και ελέγχου παραπόνων μεταξύ καταναλωτών και ΕΠΑ

Η Διανομή Φυσικού Αερίου

Τροποποίηση, ανάκληση αδειών διανομής

- *Οι άδειες διανομής που έχουν χορηγηθεί στις ΕΠΑ Αττικής, Θεσσαλονίκης και Θεσσαλίας τροποποιούνται με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης, εφόσον:*
 - (α) η τροποποίηση είναι ευλόγως απαραίτητη για λόγους συμμόρφωσης με το Ευρωπαϊκό δίκαιο*
 - (β) η τροποποίηση δεν έχει ως αποτέλεσμα την επιβολή στον αδειούχο υποχρεώσεων αυστηρότερων από τις υποχρεώσεις που επιβάλλονται με το Ευρωπαϊκό δίκαιο, ή*
 - (γ) η τροποποίηση είναι η πλέον ενδεδειγμένη για να λάβει υπόψη οποιαδήποτε μεταβολή των συνθηκών, συμπεριλαμβανομένων ειδικότερα και των τεχνολογικών εξελίξεων και ο αδειούχος δεν θα υποχρεωθεί να επιβαρυνθεί με σημαντικά έξοδα, πλην εκείνων που ευλόγως αναμένεται να ανακτήσει:*
 - (i) από εξοικονόμηση άλλων δαπανών, την οποία εύλογα θα αναμενόταν να επιτύχει ο αδειούχος λόγω τροποποίησης (σε συμμόρφωση με τους κανονισμούς και πρακτικές της βιομηχανίας φυσικού αερίου) ή/και*
 - (ii) από αυξήσεις εσόδων, ως αποτέλεσμα της αύξησης του μέγιστου επιτρεπόμενου εσόδου, λόγω αύξησης των ποσοτήτων φυσικού αερίου που ευλόγως θα αναμενόταν να παράσχει η ΕΠΑ λόγω της τροποποίησης*

Η Διανομή Φυσικού Αερίου

Τροποποίηση, ανάκληση αδειών διανομής

(δ) η τροποποίηση, στην περίπτωση που η ΕΠΑ συμμορφώνεται με τους κανονισμούς και πρακτικές της βιομηχανίας φυσικού αερίου δεν έχει ουσιώδη αρνητική επίπτωση:

(i) στην οικονομική κατάσταση του για τον υπόλοιπο χρόνο της διάρκειας της άδειας

(ii) στην δυνατότητα της ΕΠΑ να χρηματοδοτεί τη διενέργεια των δραστηριοτήτων του σύμφωνα με την άδεια, συγκριτικά με την κατάσταση που θα υφίστατο, εάν η τροποποίηση δεν είχε πραγματοποιηθεί και ο αδειούχος συμμορφωνόταν με τους κανονισμούς και πρακτικές της βιομηχανίας φυσικού αερίου

Οι άδειες διανομής μπορούν να ανακληθούν, με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης μετά από γνώμη της ΡΑΕ και μετά από ακρόαση τους, όταν:

(α) έχουν κηρυχθεί σε κατάσταση πτώχευσης ή ανάλογης διαδικασίας

(β) έχουν παραβεί επανειλημμένως και υπαιτίως ουσιώδεις όρους της άδειας και δεν συμμορφώνονται προς τις υποδείξεις της ΡΑΕ

(γ) έχουν ληξιπρόθεσμες οφειλές προς οποιαδήποτε κρατική αρχή, οι οποίες δεν αποτελούν αντικείμενο καλόπιστης διαφωνίας, είναι υπερήμερος ως προς αυτές για χρονικό διάστημα μεγαλύτερο των δέκα μηνών και εφόσον ο Υπουργός Ανάπτυξης έχει γνωστοποιήσει σε ΕΠΑ την υπερήμερία και η ΕΠΑ δεν έχει εξοφλήσει τις οφειλές αυτές εντός εξήντα ημερών

Η Διανομή Φυσικού Αερίου

Ειδικοί περιορισμοί των κατόχων αδειών διανομής

Σύμφωνα με το άρθρο 22 του ν. 3428/2005, όταν ο κάτοχος της άδειας διανομής μετέχει σε κάθετα ολοκληρωμένη επιχείρηση, πρέπει να είναι ανεξάρτητος από άλλους κλάδους ή τμήματα της επιχείρησης αυτής, τουλάχιστον κατά την νομική μορφή, την οργάνωση και την διαδικασία λήψης αποφάσεων. Για τον λόγο αυτό τίθενται ειδικοί περιορισμοί στους κατόχους των αδειών διανομής. Συγκεκριμένα:

- ❑ Τα πρόσωπα που ασκούν την διοίκηση του κατόχου της άδειας διανομής δεν επιτρέπεται να συμμετέχουν, με οποιονδήποτε τρόπο, σε άλλους κλάδους ή τμήματα της κάθετα ολοκληρωμένης επιχείρησης ούτε να έχουν ίδια συμφέροντα, που παρεμποδίζουν την άσκηση των καθηκόντων τους, κατά τρόπο ανεξάρτητο και αντικειμενικό
- ❑ Ο κάτοχος της άδειας διανομής μπορεί να λαμβάνει αποφάσεις για τους πόρους και τις επενδύσεις που απαιτούνται για την λειτουργία, συντήρηση και ανάπτυξη του δικτύου διανομής, ανεξάρτητα από την ολοκληρωμένη επιχείρηση φυσικού αερίου
- ❑ Η λήψη των αποφάσεων αυτών δεν αποκλείει τον διαδικασίες συντονισμού, ώστε να εξασφαλίζεται η προστασία της επιχειρηματικής εποπτείας της κάθετα ολοκληρωμένης επιχείρησης

Η Διανομή Φυσικού Αερίου

Ειδικοί περιορισμοί των κατόχων αδειών διανομής

- Η μητρική εταιρεία μπορεί να εγκρίνει ιδίως το ετήσιο σχέδιο χρηματοδότησης ή άλλο ισοδύναμο μέσο, χωρίς να αποκτά δικαίωμα επέμβασης με οποιονδήποτε τρόπο στην διαχείριση, την καθημερινή λειτουργία ή τις επιμέρους αποφάσεις που αφορούν την αναβάθμιση του δικτύου διανομής, εφόσον δεν σημειώνεται υπέρβαση του χρηματοδοτικού πλαισίου που έχει εγκριθεί*
- Ο κάτοχος της άδειας διανομής φυσικού αερίου καταρτίζει κώδικα δεοντολογίας με τον οποίο καθορίζονται οι υποχρεώσεις του προσωπικού και της διοίκησης του και τα μέτρα που πρέπει να λαμβάνονται, προκειμένου να αποκλείεται οποιαδήποτε μεροληπτική συμπεριφορά, τα μέτρα για την εφαρμογή του κώδικα αυτού και τα μέσα για την παρακολούθηση της τήρησης του*
- Ο κάτοχος της άδειας διανομής φυσικού αερίου υποχρεούται να υποβάλλει στην ΡΑΕ μέχρι την 31 Ιανουαρίου κάθε έτους, έκθεση στην οποία περιγράφονται τα μέτρα που έχουν ληφθεί σχετικά με την τήρηση του κώδικα δεοντολογίας*

Η Διανομή Φυσικού Αερίου

Κανονισμός αδειών

Ο Κανονισμός Αδειών εκδίδεται με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης, μετά από εισήγηση της ΡΑΕ και δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως (άρθρο 34, ν. 3428/2005)

Αν στον Κανονισμό ρυθμίζονται θέματα που άπτονται τη προστασίας και της διαχείρισης του περιβάλλοντος ή της περιβαλλοντικής αδειοδότησης έργων και δραστηριοτήτων, ο Κανονισμός Αδειών υπογράφεται και από τον Υπουργό ΠΕΧΩΔΕ

Με τον Κανονισμό Αδειών καθορίζονται ο τύπος και το περιεχόμενο των αιτήσεων για την χορήγηση άδειας, καθώς και τα δικαιολογητικά και λοιπά στοιχεία που πρέπει να συνοποβάλλονται. Περαιτέρω καθορίζονται:

- Ο τρόπος δημοσίευσης των αιτήσεων, καθώς και οι δικαιούχοι και η διαδικασία υποβολής αντιρρήσεων επί των οποίων αποφαινεται ο Υπουργός Ανάπτυξης, μετά από γνώμη της ΡΑΕ*
- Οι όροι, οι προϋποθέσεις και οι περιορισμοί άσκησης των δικαιωμάτων που παρέχονται με τις άδειες*
- Οι όροι, οι προϋποθέσεις και η διαδικασία τροποποίησης και ανάκλησης των αδειών*
- Κάθε αναγκαία λεπτομέρεια σχετική με τις άδειες που εκδίδονται σύμφωνα με τον ν.3428/2005*

Η Διανομή Φυσικού Αερίου

Κανονισμός αδειών

Κριτήρια για την χορήγηση άδειας είναι, ιδίως:

- Η ασφάλεια και η προστασία των συστημάτων φυσικού αερίου, καθώς και των εγκαταστάσεων και του συνδεδεμένου εξοπλισμού*
- Τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του αιτούντος και ιδίως η φερεγγυότητα του*
- Η προστασία των καταναλωτών, με σκοπό την παροχή υπηρεσιών υψηλού επιπέδου και την επίτευξη των βέλτιστων τιμών*
- Η προστασία του περιβάλλοντος και του κλίματος από τις επιπτώσεις των δραστηριοτήτων φυσικού αερίου και η διασφάλιση της ενεργειακής απόδοσης*
- Η διασφάλιση και ενίσχυση του ελεύθερου ανταγωνισμού στην αγορά φυσικού αερίου*

ΕΥΧΑΡΙΣΤΩ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΟΧΗ ΣΑΣ!